

TREDJE SÖNDAGEN EFTER TRETTONDAGEN

22:a januari 2017 i Slottskyrkan

INTROITUS

(Dan. 3:31,29,30,43,42; Ps. 119)

Omnia quæ fecisti nobis, Domine,
in vero iudicio fecisti,
quia peccavimus tibi,
et mandatis tuis non obedivimus:
sed da gloriam nomini tuo,
et fac nobiscum secundum
multitudinem misericordiæ tuæ.

Allt som du gjort mot oss, Herre,
har du sannerligen gjort med rätta,
ty vi har syndat mot dig,
och inte lytt dina påbud:
men ge ära åt ditt namn
och gör mot oss enligt
din barmhärtighets mångfald.

Beati immaculati in via:
qui ambulant in lege Domini.

Saliga är de obefläckade på vägen,
de som vandrar i Guds lag.

Magnus Dominus
et laudabilis nimis:
in civitate Dei nostri
in monte sancto eius.

Stor är Herren,
och övermåttan lovvärd
i vår Guds stad
på hans heliga berg.

Gloria Patri et Filio
et Spiritui Sancto
sicut erat in principio
et nunc et semper
et in sæcula sæculorum.
Amen.

Ära åt Fader och Son
och Helig Ande,
som det var i början
och nu och alltid
och i tidsåldrars tidsåldrar.
Amen.

Omnia quæ fecisti nobis...

Allt som du gjort mot oss...

GRADUALE

(Ps. 145:15,16)

Oculi omnium
in te sperant, Domine:
et tu das illis escam
in tempore opportuno.

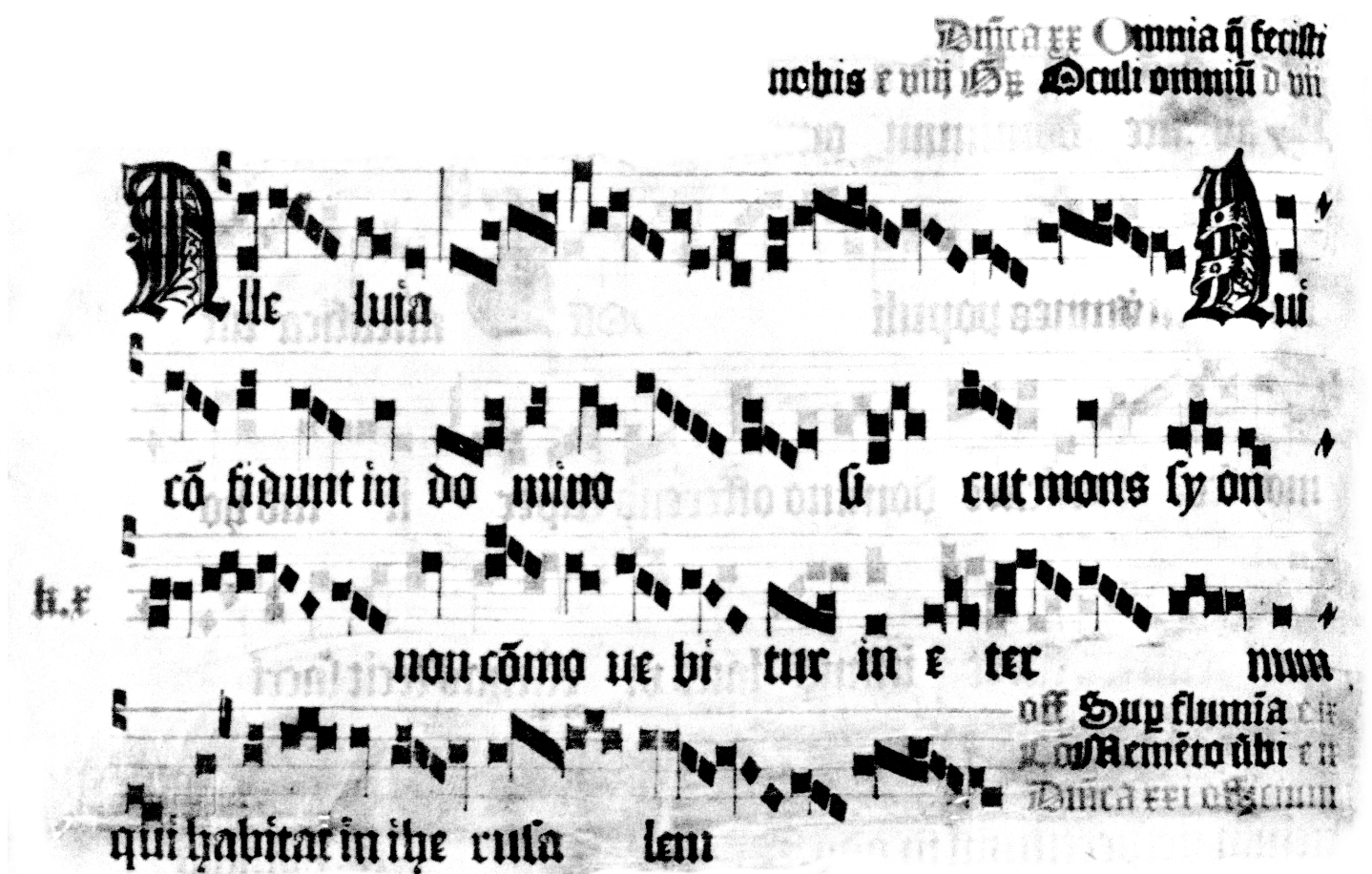
Allas ögon
väntar på dig, Herre,
och du ger dem mat
vid lämplig tid.

Aperis tu manum tuam:
et imple omne animal
benedictione.

Du öppnar din hand
och fyller allt levande
med välsignelse.

Oculi omnium
in te sperant, Domine:
et tu das illis escam
in tempore opportuno.

Allas ögon
väntar på dig, Herre,
och du ger dem mat
vid lämplig tid.

ALLELUIA

(Ps. 125:1-2a)

Alleluia

Lova Herren.

Qui confidunt in domino
 sicut mons syon
 non commovebitur
 in eternum
 qui habitat in iherusalem

De som förtröstar på Herren
 är som berget Sion.
 Den rubbas inte
 i evighet
 som bor i Jerusalem.

Alleluia

Lova Herren.

FÖRE PREDIKAN

(Joh. 4:46-47, 49-50, 53)

F RAT QUI DUOS REGVLVS CVIVS FILIVS IB FIRMABATVR CAPHAN
naum hic cum audisset quia ihe ueniret in galileam rogabat eum ut sanaret filium ei
Domine descende ut sanes filium meum priusquam moriatur dicit ei ihe uade
filius tuus uiuit aeterna. **A**lognouit autem pater quia illa hora erat in qua dicit
ie sue filius tuus uiuit & credidit ipse & domus eius tota.

lo
han
nes

Erat quidam regulus
cuius filius
 infirmabatur capharnaum
hic cum audisset
quia *ihesuc* veniret
 in galileam
rogabat eum
 ut sanaret filium *eius*.

Det var någon härskare
vars son
 hade insjuknat i Kapernaum.
När han hört
att Jesus hade kommit
 till Galileen
bad han honom
 att bota hans son.

Io

antifon 2

Domine descende
 ut sanes filium meum
priusquam moriatur

dicit ei *ihesuc*

vade filius tuus vivit *alleluia*

“Herre, kom ner
 för att bota min son
innan han dör.”

Till honom sade Jesus:

“Gå, din son lever, *alleluia*.”

han

antifon 3

Cognovit autem pater
quia illa hora erat
in qua dixit *iesuc*
 filius tuus vivit
& credidit ipse
 & domus *eius* tota.

Men fadern fick veta
att detta var den timme
i vilken Jesus sade
 “Din son lever”,
och han trodde,
 och hela hans hus.

nes

Antifonerna på förra uppslaget, ur ett tyskt 1100-talsantifonale, är från vespern till den dag då detta evangelium läses i mässan:

—o000o—

En man i kunglig tjänst hade en son som låg sjuk i Kafarnaum. När han fick höra att Jesus hade lämnat Judeen och var i Galileen, sökte han upp honom och bad honom komma ner till Kafarnaum och bota hans son, som låg för döden. Jesus sade till honom: “Om ni inte får se tecken och under, så tror ni inte.”

Ämbetsmannen sade: “Herre, kom innan mitt barn dör.” Jesus svarade: “Gå hem, din son lever.” Mannen trodde på vad Jesus sade och gick.

När han ännu var på väg hem möttes han av sina tjänare, som talade om för honom att pojken levde. Han frågade då vid vilken tid på dagen han hade blivit bättre, och de svarade: “I går vid sjunde timmen lämnade febern honom.” Då förstod fadern att det hade hänt just när Jesus sade till honom: “Din son lever”, och han kom till tro liksom alla i hans hus.

Detta var det andra tecknet, och Jesus gjorde det när han hade kommit från Judeen till Galileen¹.

1 https://en.wikipedia.org/wiki/Healing_the_royal_official's_son

Detta påminner om följande historia som finns i Matt. 8:5-13, och med vissa modifikationer i Luk. 7:1-10.

—o0O0o—

När han gick in i Kafarnaum kom en officer fram till honom och bad om hjälp: “Herre, min tjänare ligger förlamad där hemma och har svåra plågor.” Jesus sade: “Skall då jag komma och bota honom?” Officeren svarade: “Herre, jag är inte värd att du går in under mitt tak. Men säg bara ett ord, så blir pojken frisk.

Jag är själv en som står under befäl, och jag har soldater under mig, och säger jag till den ene: Gå, så går han, och till den andre: Kom, så kommer han, och säger jag till min tjänare: Gör det här, så gör han det.”

Jesus blev förvånad och sade till dem som följde honom: “Sannerligen, inte hos någon i Israel har jag funnit en så stark tro.

Jag säger er att många skall komma från öster och väster och ligga till bords med Abraham och Isak och Jakob i himmelen. Men rikets egna barn skall kastas ut i mörkret utanför. Där skall man gråta och skära tänder.”

Och till officeren sade Jesus: “Gå. Du trodde och det skall ske.” Och i det ögonblicket blev pojken frisk².

—o0O0o—

Det råder skilda meningar om huruvida detta är samma historia eller inte. Att den senare varianten finns hos Lukas och Matteus, men inte Markus, har ibland tagits som argument för att den skulle komma från den s k Q-källan³. Detta skulle i så fall göra denna historia unik, såtillvida att Q-källan annars ansetts bestå av enbart uttalanden av Jesus, och inte mirakler.

2 https://en.wikipedia.org/wiki/Healing_the_centurion's_servant

3 https://en.wikipedia.org/wiki/Q_source

KOMMUNION

ANTIFON

(Ps. 119:49,50)

*Memento verbi tui servo tuo,
Domine,
in quo mihi spem dedisti:
haec me consolata est
in humilitate mea.*

*Kom ihåg ditt ord till din tjänare,
Herre,
med vilket du gav mig hopp.
Det har tröstat mig
i min förnedring.*

PSALM

(Ps. 119:
1,2,25,28,41,74,76,81,82,114)

Beati immaculati in via,
qui ambulant in lege Domini.

Salig är den obefläckade på vägen,
som vandrar i Herrens lag.

Beati qui scrutantur
testimonia ejus;
in toto corde exquirunt eum.

Saliga är de som rannsakar
hans bud,
i hela hjärtat efterfrågar de honom.

Memento verbi tui servo tuo...

Kom ihåg ditt ord till din tjänare...

Adhæsit pavimento anima mea:
vivifica me secundum verbum tuum.

Min själ har häftat vid trottoaren,
levandegör mig efter ditt ord.

Dormitavit anima mea præ tædio:
confirma me in verbis tuis.

Min själ har somnat av uttråkning,
befäst mig i dina ord.

Memento verbi tui servo tuo...

Kom ihåg ditt ord till din tjänare...

Et veniat super me
 misericordia tua, Domine;
salutare tuum
 secundum eloquium tuum.

Och låt den komma över mig,
 din barmhärtighet, Herre,
din frälsning
 enligt din vältalighet.

Qui timent te
 videbunt me et lætabuntur,
quia in verba tua supersperavi.

De som fruktar dig
 skall se mig och glädjas,
ty på dina ord har jag hoppats.

Memento verbi tui servo tuo...

Kom ihåg ditt ord till din tjänare...

Fiat misericordia tua,
 ut consoletur me,
secundum eloquium tuum
 servo tuo.

Ske din barmhärtighet,
 för att det tröstar mig,
enligt din vältalighet
 till din tjänare.

Defecit in salutare tuum
 anima mea,
et in verbum tuum supersperavi.

Min själ
 har avfallit från din frälsning,
och på ditt ord har jag hoppats.

Memento verbi tui servo tuo...

Kom ihåg ditt ord till din tjänare...

Defecerunt oculi mei
 in eloquium tuum,
dicentes:
 Quando consolaberis me?

Mina ögon har avfallit
 från din vältalighet,
sägande:
 När skall du trösta mig?

Adjutor et susceptor meus es tu,
et in verbum tuum supersperavi.

Min hjälpare och stödjare är du,
och på ditt ord har jag hoppats.

Memento verbi tui servo tuo...

Kom ihåg ditt ord till din tjänare...

Ama redēptoris mater que p-
ma celi por ta mā nes et stel la ma ris

17
succurre cadenti surgere qui curat populo, tu que
gemis ti natu ra mirante tuum sanctū gem
torem, vir go pu us ac posternis gabrie
lis ab o re sumens illud aue peccatorū in

sere re,

Ur A84, en 1400-tals Birgitta-
handskrift inköpt 1893 till
Kungliga Biblioteket från
prinsen av Borghias bibliotek.

POSTLUDIUM

Alma redemptoris mater
que pervia celi
porta manes et stella maris,
succurre cadenti

surgere qui curat populo
tu que genuisti
natura mirante tuum
sanctum genitorem,

virgo prius ac posterius
gabrielis ab ore
sumens illud ave
peccatorum miserere.

Återlösarens hulda moder,
du som himlens öppna
port förblir, och havets stjärna,
bispring det fallna

folket som försöker resa sig,
du som födde
– till naturens förvåning – din
heliga skapare,

jungfru innan och efter
från Gabriels mun
du upptog detta “Ave”,
ha förbarmande med syndare.

[Detta är en av de s k stora Maria-antifonerna, som brukar avsluta gudstjänster från och med advent till och med 2:a februari. De andra är Ave Regina Cælorum (kyndelsmäss till långfredag), Regina Cæli (påsk) och, den största av alla, Salve Regina (trefaldighet till söndagen före advent).]

Sjög gjorde "*Pisces Dei*", Guds fiskar. I Nya testamentet finns en utvecklad fisksymbolik av osäkert ursprung: "Jag ska göra er till människofiskare" säger Jesus, och använder fisken som symbol vid flera tillfällen: "Med himmelriket är det också som när man lägger ut ett nät i sjön och får fisk av alla slag i det.", "Finns det någon far ibland er som ger sin son en orm när han ber om en fisk?", de underbara fiskafångena i Luk. 5 och Joh. 21 ("Den natten fingo de intet", ni vet) som handlar om hur man ska missionera, den mystiska fisken med silverpenning i munnen i Matt. 17:27, eller när han utfodrar femtusen med fem bröd och två fiskar, resp fyratusen med sju bröd och några fiskar.

Efter detta fick fisksymbolen en än större betydelse hos de kristna. Tertullianus sade c:a år 200 att vi kristna är små fiskar eftersom vi är födda i vatten, alltså pånyttfödda genom dopet. Och när man upptäckte att om man sade "Jesus Kristus, Guds Son, vår Frälsare" på grekiska, "Iesous Christos Theou Yios Soter" och tog första bokstaven i varje ord, så fick man ordet *Ichthys* som betyder "fisk", så var lyckan gjord. Eftersom ett grekiskt litet "a", alfa, ser ut som en liten fisk, och Jesus sade att han var "alfa och omega" så blev glädjen än större. De tidiga kristna i Rom lär således ha klottrat "lilla a" lite här och var, i katakomber och annorstädes.

Slutligen finns vi på <http://paradox.provocation.net/medeltid/index.htm>